

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran
سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization

استاندارد ملی ایران

۱۷۸۴۲

چاپ اول

۱۳۹۲

INSO

17842

1st. Edition

2014

راه آهن - کدگذاری عددی شرکت های راه آهن
بهره بردار، مدیران زیرساخت و سایر
شرکت های وابسته به زنجیره حمل و نقل ریلی

**Railway- Standard numerical
coding for railway undertakings,
infrastructure managers and other
companies involved in rail-
transport chains**

ICS:03.220.30

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

نام موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب یکصد و پنجاه و دومین جلسه شورای عالی اداری مورخ ۹۰/۶/۲۹ به سازمان ملی استاندارد ایران تغییر و طی نامه شماره ۲۰۶/۳۵۸۳۸ مورخ ۹۰/۷/۲۴ جهت اجرا ابلاغ شده است. تدوین استاندارد در حوزه های مختلف در کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف-کنندگان، صادرکنندگان و وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان های دولتی و غیر دولتی حاصل می شود. پیش نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال می شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادهای در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان های علاقه مند و ذی صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می شوند که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می دهد به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور، از آخرین پیشرفت های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی بهره گیری می شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می تواند با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاه ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، سازمان ملی استاندارد ایران این گونه سازمان ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن ها اعطا و بر عملکرد آن ها نظارت می کند. ترویج دستگاه بین المللی یکاها، کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International Organization for Standardization

2 - International Electrotechnical Commission

3- International Organization of Legal Metrology (Organisation Internationale de Metrologie Legale)

4 - Contact point

5 - Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد

" راه آهن - کدگذاری عددی شرکت های راه آهن بهره بردار، مدیران زیرساخت و سایر شرکت های وابسته به زنجیره حمل و نقل ریلی "

رئیس:

امینی، فاطمه

(لیسانس مهندسی مکانیک)

دبیر:

سیاحی سحرخیز، سیروس

(لیسانس مهندسی شیمی)

اعضاء: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

اکبری، مهرداد

(لیسانس مهندس برق و الکترونیک)

اکرام نصرتیان، بهرنگ

(لیسانس مهندسی مکانیک)

اکرام نصرتیان، بنفشه

(لیسانس مهندسی برق و الکترونیک)

امین صدرآبادی، حسین

(فوق لیسانس برق و الکترونیک)

امینی، مصطفی

(لیسانس مهندسی مکانیک)

بهره وری، پگاه

(فوق لیسانس مهندسی برق و الکترونیک)

حسینی، سیدپرویز

(فوق لیسانس متالوژی)

سمت / یا نمایندگی

شرکت بهبود کیفیت کاوه

مرکز تحقیقات راه آهن جمهوری اسلامی ایران

راه آهن جمهوری اسلامی ایران

شرکت بازرسی مهندسی ایران

شرکت بهساز صنعت تاوا

معاونت پژوهشی مرکز تحقیقات راه آهن جمهوری اسلامی

ایران

شرکت بهبود کیفیت کاوه

گروه ریلی شرکت بازرسی مهندسی ایران

دانشگاه تهران

ادامه اعضاء: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

گروه ناوگان راه آهن جمهوری اسلامی ایران

درگزی، محسن

(لیسانس مهندسی مکانیک)

شرکت بهبود کیفیت کاوه

دواریان، المیرا

(لیسانس زبان)

گروه ریلی شرکت بازرسی مهندسی ایران

رستمی، میثم

(لیسانس مهندسی مکانیک)

پیش گفتار

استاندارد " راه آهن - کدگذاری عددی شرکت های راه آهن بهره بردار، مدیران زیرساخت و سایر شرکت های وابسته به زنجیره حمل و نقل ریلی " که پیش نویس آن در کمیسیون های مربوط توسط (شرکت بهبود کیفیت کاوه) تهیه و تدوین شده و در یازدهمین اجلاس کمیته ملی استاندارد حمل و نقل مورخ ۹۲/۱۱/۵ مورد تصویب قرار گرفته است، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدیدنظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدیدنظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

منبع و مأخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

UIC 920-1:2005, Standard numerical coding for railway undertakings, Infrastructure managers and other companies involved in rail-transport chains

"راه آهن - کدگذاری عددی شرکت‌های راه آهن بهره بردار، مدیران زیرساخت و سایر شرکت‌های وابسته به زنجیره حمل و نقل ریلی"

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد، تعریف کاربرد، ساختار و تخصیص کدهای مورد استفاده جهت شناسایی شرکت‌های وابسته به زنجیره حمل و نقل ریلی، می‌باشد. این استاندارد در مورد شرکت‌های وابسته به زنجیره حمل و نقل ریلی کاربرد دارد. یادآوری - رعایت مقررات و قوانین جاده ای جاری کشور الزامی است.

۲ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد اصطلاحات و تعاریف زیر به کار می‌رود:

۱-۲

شرکت راه آهن بهره بردار

عبارت است از هر نوع شرکت خصوصی یا دولتی، که فعالیت اصلی آن ارائه خدمات حمل و نقل ریلی در زمینه کالا یا مسافر می‌باشد. (مشمول بر شرکت‌های حمل و نقل، تحت تعرفه‌های بین‌المللی حمل و نقل ریلی)

۲-۲

مدیر زیرساخت

عبارت است از هر شرکت خصوصی یا دولتی، که مسئولیت ساخت یا تعمیر و نگهداری خطوط زیرساخت ریلی و همچنین عملیات کنترل ترافیک و ایمنی را بر عهده دارد.

۳-۲

شرکت وابسته به زنجیره حمل و نقل ریلی

عبارت از شرکتی است که به طور مستقیم یا غیرمستقیم در حمل و نقل ریلی دخیل بوده یا فعالیت آن وابسته به شرکت (شرکت‌های) دخیل در این حمل و نقل می‌باشد.

۴-۲

کد شرکت

عبارت است از یک کد چهار موقعیتی، که برای شناسایی شرکت‌های مذکور به کار برده می‌شود. یادآوری ۱- در این استاندارد، شرکت راه آهن بهره بردار، مدیر زیرساخت و شرکت وابسته به زنجیره حمل و نقل ریلی از این به بعد تحت عنوان "شرکت" نامیده می‌شوند. یادآوری ۲- در این استاندارد کد شرکت از این به بعد تحت عنوان کد نامیده می‌شود.

۳ ساختار کدگذاری

اصولاً کد مورد استفاده، یک کد عددی با چهار موقعیت است که فاقد ساختار مشخص می‌باشد.

در مورد شرکت‌هایی که قبلاً در حمل و نقل ریلی حضور داشته‌اند و دارای کد دو موقعیتی هستند، لازم است کد آنها فعلاً به صورت OOXX باشد که XX کد موجود آنها است و لذا برای کاربرد، XX معادل یا OOXX می باشد.

۴ شرکت‌های مجاز

- ضوابط زیر در خصوص تخصیص کد شرکت‌ها باید با هماهنگی سازمان‌های ذی صلاح اعمال شوند.
- هر شرکت دخیل در زنجیره حمل و نقل ریلی باید دارای یک کد مستقل از عضویت UIC باشد.
  - هر آژانس دولتی سازمان وابسته، دخیل در فعالیتهای ریلی باید دارای کد باشد.
  - درخواست کد باید به UIC ارسال شود. فرم درخواست در سایت موجود می باشد.
  - هزینه تخصیص کد و هزینه‌های اجرایی مربوطه مطابق ضوابط UIC اخذ می شوند.

۵ مدیریت کدها

سازمان UIC مسئولیت مدیریت و تخصیص کدها را بر عهده دارد. این امر توسط کارشناسان ذیربط انجام می شود. این کارشناسان باید مطابق ضوابط مدیریت کدهای شرکت‌ها عمل نموده و نسبت به مدیریت کدهای شرکت‌ها با مشارکت یکدیگر اقدام نمایند.

آخرین فهرست کدهای تخصیص داده شده، در سایت UIC داده می شود.

یادآوری - رعایت مقررات و قوانین جاری کشور الزامی است.